

KNIHOVNICKÝ ROK 2025

Zprávu o knihovně za rok 2025 začneme tradičně pohledem do statistiky. Co nám říkají čísla? V době od ledna do listopadu 2025, kdy vzniká tento příspěvek do Předměřického zpravodaje, měla knihovna 387 registrovaných čtenářů. Do knihovny přišlo 2 628 čtenářů, kteří provedli 3 481 výpůjček, z toho 227 periodik, dalších 2 010 návštěvníků se zúčastnilo vzdělávacích a kulturních programů. Čtenáři mají ve výpůjčním fondu k dispozici 5 762 knih. Kromě toho doplňujeme několikrát do roka vlastní knižní fond pěknými a zajímavými knihami ze Střediskové knihovny v Hradci Králové, a to jak pro dospělé čtenáře, tak pro čtenáře dětské, často i na míru jednotlivým čtenářům podle jejich přání. Kromě půjčování knih dětem a dospělým čtenářům zajišťujeme také nákup knih. Během kalendářního roku bylo pro naše čtenáře zakoupeno 148 nových knih. S nákupem souvisí dále jejich katalogizace, balení, zařazování do fondu a vyřazování knih poškozených nebo zastaralých. Aktivně spolupracujeme s Knihovnou města Hradce Králové a účastníme se okresních aktivit knihovníků.

Umístění knihovny v budově školy je velmi výhodné pro spolupráci knihovny se školou. Proto byla knihovna po celý rok otevřena nejen v hodinách výpůjční doby pro veřejnost, ale také v dalších, zejména dopoledních hodinách. Po dohodě s vyučujícími zajišťovaly knihovnice pro žáky základní školy kulturní a vzdělávací akce na podporu čtenářství a čtenářské gramotnosti: besedy o knihách, besedy se spisovateli spojené s autorským čtením nebo s workshopy, literární soutěže, výstavy a další knihovnické akce vyhlašované celorepublikově. Besedy jsou zpravidla součástí větších třídních či školních projektů. V projektovém vyučování se návštěva knihovny prolíná s výukou, žáci pracují s knihami, plní úkoly, a tak si propojují a prohlubují poznatky z různých předmětů, procvičují si získané vědomosti a dovednosti, rozvíjejí komunikační schopnosti a prezentují výsledky své práce nejen ostatním spolužákům, ale i dalším návštěvníkům knihovny, např. formou výstavek. V dopoledních hodinách využívaly prostory knihovny také děti čekající na autobusy, kroužky či na výuku hry na hudební nástroje. Pravidelně navštěvovala knihovnu všechna oddělení školní družiny. Díky všem těmto aktivitám není knihovna jen „místem, kde jsou knihy“, ale stává se živým komunitním centrem, místem podporujícím kulturní tradice a bezpečným prostorem pro setkávání.

A které konkrétní akce se vydařily?

V lednu navštívili knihovnu žáci 4. A třídy. Ve čtvrté třídě přibývá dětem v rozvrhu vlastivěda, kde se začínají seznamovat s naší minulostí. A tak byl pro ně v knihovně připraven program o pověstech. Návštěvě knihovny předcházela společná četba knihy Martiny Drijverové *České pověsti pro malé děti* v hodinách literární výchovy. V knihovně si žáci ve skupinkách formou hry některé pověsti připomněli. Pak jsme si zopakovali charakteristické znaky pověstí, porovnávali jsme pověsti s pohádkami a žáci si prohlédli výstavku knih pověstí, které je možné si v knihovně půjčit. Ve druhé části besedy jsme se věnovali pověstem regionálním, tedy pověstem z nejbližšího okolí – Hradce Králové a Lochenic.

V únoru proběhly krásné besedy s hradeckou spisovatelkou, paní Jitkou Vítovou. Setkali se s ní žáci 1. - 5. tříd. Paní Vítová přiblížila dětem svou práci spisovatelky a vysvětlila, co všechno se musí udělat, aby se kniha dostala od spisovatele ke čtenáři. Ve druhé části besedy představila dětem jednotlivých tříd své nejnovější knihy, které jsou právě pro jejich věk nejvhodnější. Besedy o knihách doplnila paní Vítová autorským čtením, četli ale i žáci a odpovídali paní spisovatelce na záludné

otázky. Pro žáky prvních a druhých tříd to byla kniha *Kocourek Uhlík a tajemná vrata*. Žáci třetích tříd pracovali s knihou *Záhadné příběhy*, plnou napínavých dobrodružství. Pohádkově zpracované pověsti a legendy z dávných kronik o obdivuhodných hrdinstvích, moudrosti a dobrodružstvích, doplněné krásnými obrázky, zaujaly žáky čtvrtých a pátých tříd a vhodně doplnily učivo vlastivědy a literatury. Jsou to knihy *Kníže Bruncvík a lev*, *Kníže Štilfríd a orlice* a *Král Přemysl a dvouocasý lev*. Všechny uvedené knihy je možné si knihovně vypůjčit.

V kalendářním roce 2025 se žáci 7. ročníku zapojili do celoročního projektu s názvem *Škola pro udržitelný život* (ŠUŽ), v rámci kterého se postupně seznamovali s jednotlivými oblastmi života v obci. V březnu přišli do knihovny splnit jeden z prvních úkolů tohoto projektu – seznámit se s historií obce Předměřice nad Labem. V rámci projektu se v knihovně uskutečnila ještě další dvě komunitní setkání sedmáků s veřejností. Poprvé to bylo v dubnu za přítomnosti paní starostky Stanislavy Markové, vedení školy a rodičů. Žáci projekt představili a seznámili přítomné s dosavadním průběhem. Druhé setkání se uskutečnilo v září, kdy byl projekt slavnostně ukončen. Podrobně se můžete s projektem a jeho průběhem seznámit v článku *Jaký byl školní rok 2024/2025*.

Konec března patří tradičně Noci s Andersenem. Akce je spojena s výročím dánského pohádkáře H. Ch. Andersena a s Mezinárodním dnem dětské knihy. K podpoře dětského čtenářství ji pořádá Klub dětských knihoven SKIP ČR. Neprobíhá jen v ČR, ale i v mnoha dalších zemích světa. Ve dnech 28. – 29. března se v naší knihovně uskutečnila v pořadí již 17. Noc s Andersenem. V páteční podvečer se v knihovně sešlo 29 nocležníků ze třetích tříd, 6 dospělých a další 4 pomocníci z řad starších žákyň. V první části večera jsme si připomněli pohádky H. Ch. Andersena a pak se děti vydaly na cestu do zámku Sněhové královny, aby pomohly Gerdě zachránit jejího kamaráda Káje. Cesta to byla svízelná, ale klíč od zámku děti získaly a Káje vysvobodily. V druhé části večera jsme si přečetli veselé pohádky a verše letošního jubilanta, básníka a spisovatele Jiřího Žáčka. Některé jeho verše děti doprovodily krásnými obrázky, kterými jsme vyzdobili naši knihovnu. A jak se pohádková noc vydařila? Během večera nocležníci obdrželi pozdrav od pana Andersena, a tak mu všichni hned odpověděli: „*Vaše pohádky se mi moc líbí... S kamarády jsme si to moc užili... Nemohl jsem usnout, ale bylo to fakt moc dobrý... Celý tento den byl velmi hezký, chtěl bych si ho zopakovat... Moc děkuji za zábavu... Bylo to krásné, nejvíc se mi líbilo to spaní... Noc s Vaší pohádkou byla krásná... Chtěla bych to zažít znovu... Andersenova noc byla naprosto kouzelná a čarovná... Bylo to fajn, pro mě nejlepší noc, kterou jsem zažila...*“

Pondělí 2. června patřilo žákům prvních tříd. V knihovně prožili slavnostní chvíle při pasování prvňáčků na čtenáře. Pod bedlivým dohledem královské rodiny a také rodičů a prarodičů, kteří je přišli povzbudit, museli žáci prokázat, že se během první třídy naučili číst a že tomu, co čtou, také rozumí. Ve skupinkách luštili rébusy, skládali čtenářské domino a každý samostatně přečetl kousek textu z knížky Zuzany Pospíšilové *Školní strašidlo*. Úkoly byly splněny na jedničku, a tak se král mohl ujmout své role a všechny prvňáčky pasovat na čtenáře. Tento slavnostní den budou dětem připomínat také drobné dárečky, které obdržely, a my se budeme těšit na nové čtenáře.

Celoroční projekt pro děti, který motivuje k četbě knížek, učí pracovat s textem a informacemi, především je však atraktivním trávením volného času a zábavou, je literární soutěž *Lovci perel*, kterou vyhlásil Klub dětských knihoven SKIP 08. V červnu jsme vyhodnotili další ročník této soutěže. Zúčastnilo se jí 100 žáků 1. – 7. tříd, kteří v rámci projektu přečetli 332 knížek. Diplomy a pěkné dárky obdrželi vítězové jednotlivých ročníků, vyhodnoceni byli i 3 žáci v rámci celoškolského kola.

Vítěz tohoto kola, žák 2. třídy, získal během školního roku 35 perliček, přečetl tedy 35 knih. Blahopřejeme a těšíme se na další čtenáře.

Každý rok vždy v prvním úplném říjnovém týdnu se koná Týden knihoven. V naší knihovně jsme v tomto týdnu přivítali nové prvňáčky, aby si knihovnu prohlédli a dozvěděli se, jak se stát čtenářem knihovny. S žáky 3. až 9. tříd jsme si zopakovali a pokud to bylo třeba znovu připomněli, jak pracovat s on-line katalogem knihovny. Ve středu 8. října jsme přivítali v naší knihovně paní Barboru Vajsejtlovou, spisovatelku, se kterou strávili žáci druhých, třetích a pak čtvrtých tříd příjemné dopoledne. Formou autorského čtení přiblížila paní spisovatelka žákům své knihy *At' jsou velcí zase malí* a *Velký závod*. Společně pak besedovali o příběhu a postavách knih. Žáci si prohlédli také další knihy, které spisovatelka pro děti napsala. Potom paní Vajsejtlová poutavě odpovídala na všetečné otázky dětí, a tak se dozvěděly, kdy a proč začala psát knihy pro děti, kde bere náměty na své knihy, jak kniha vzniká nebo proč knihy ráda čte i píše. Bylo to milé setkání a krásné povídání o knihách a čtenářství.

Začátkem listopadu probíhal ve druhých třídách projekt *Krtek a jeho kamarádi*. S plyšovými krtečky a dalšími zvířátky navštívili žáci se svými třídními učitelkami knihovnu, aby se seznámili s autorem těchto oblíbených pohádkových příběhů, se spisovatelem a malířem, panem Zdeňkem Milerem. Mimo jiné se žáci dozvěděli i o skutečné cestě Krtečka do vesmíru s americkým kosmonautem A. J. Feustelem. Nechyběla ani výstavka Milerových knih s možností si některou z nich hned vypůjčit.

Na období kolem 16. listopadu připadá tradičně Den poezie. Jedná se o významný festival, který se pravidelně koná ve městech a obcích po celé České republice. Tento festival vznikl v roce 1999 jako připomínka narozenin českého básníka Karla Hynka Máchy (16.11.1810 – 6. 11.1836). Z původně jednodenního festivalu se Den poezie rozrostl na akci delší a patří k nejrozsáhlejším festivalům poezie u nás. V letošním roce trval od 10. do 23. listopadu. V naší knihovně jsme připravili výstavku o K. H. Máchovi. Také jsme si četli z básnických sbírek různých autorů. Děti pak dle vlastního výběru doplnily verše pěknými ilustracemi.

Víte, že...

... měl K. H. Mácha mladšího bratra Michala Václava Máchu, narozeného 1812 v Praze, a že tento bratr působil v Předměřicích nad Labem?

... pracoval jako prodavač jízdenek, výpravčí vlaků a strážník v drážním domku při mostě přes náhon?

...Michalův plat rodině s více dětmi nestačil, a proto provozovala jeho manželka Anna na stanici traktérství, lidovou jídelnu, kde se prodávalo pivo i jídlo?

... dne 1. září 1871 Michala Máchu při službě na nádraží ranila mrtvice a že byl pohřben na hřbitově v Lochenicích?

... jeho zaniklý hrob dnes připomíná pamětní deska na zdejším kostele Narození Panny Marie?

... se pozůstalá rodina přestěhovala nejprve do Pardubic, kde se vdova živila jako prادلena, a později do Prahy?

A víte, že...

... Alois Jirásek, který byl v době působení Michala Máchy v Předměřicích studentem hradeckého gymnázia, nebyl jediný, koho Michal Mácha zajímal, ale pravděpodobně byl jediný, kdo svůj zájem zaznamenal?

V knize *Z mých pamětí* píše: „Vyjížděl jsem tedy z hradeckého nádraží. Jednou však až z Předměřické stanice, kam jsem doběhl z Hradce pěšky, a to kvůli Máchovi, abych viděl jeho bratra. [...] Zastával tam službu hlídače, byl však zároveň jakoby přednostou té, onoho času nepatrné stanice, tj. vydával také jízdní lístky. A tak jsem uviděl Máchova bratra v tmavomodré, železniční uniformě, muže slušně vysokého, přísnědlé, ne plné tváře, tmavé a již prokvetlé, plné, husté brady. Zdál se mi zachmuřelý a málomluvný. A tak jsem se neodvážil, tenkrát kvintán, tuším, na něj promluvit, zeptat se na slavného bratra jeho; jen jsem mu o lístek řekl.“

V závěru kalendářního roku, v prosinci v době předvánoční, jsme si s žáky třetích tříd připomněli Vánoce ve verších našich básníků, vyprávěním příběhu o Vánocích, které nechtěly být od Josefa Čapka z knihy *Povídejme si, děti*, a četbou ze vzpomínek Josefa Lady, kde jsme se dozvěděli, jak adventní čas prožívali naši předkové v minulosti a jaké tradice přetrvaly do dnešních dnů.

Na závěr bych ráda připomněla, že informace o knihovně najdete na webové adrese knihovnapredmericenadlabem.webk.cz a také na webových stránkách školy – zs.pnl.cz pod samostatným odkazem. Otevírací doba je v pondělí od 12.30 do 15.00 hodin, ve středu od 16.15 do 17.45 hodin a ve čtvrtek od 13.00 do 15.30 hodin.

Všem našim čtenářům a návštěvníkům děkujeme za přízeň, Obecnímu úřadu Předměřice nad Labem děkujeme za vstřícnost a za stálou podporu naší činnosti. Všem čtenářům Předměřického zpravodaje přejeme krásné prožití vánočních svátků, v nastávajícím roce hlavně hodně zdraví a také mnoho pracovních i osobních úspěchů.

Mgr. Jana Kopřivová – za tým Obecní knihovny Předměřice nad Labem